

Sprawa C-901/19

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

Data wpływu:

10 grudnia 2019 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

29 listopada 2019 r.

Strona skarżąca i wnosząca odwołanie:

CF

DN

Druga strona postępowania w pierwszej instancji i druga strona postępowania odwoławczego:

Republika Federalna Niemiec

VERWALTUNGSGERICHTSHOF

BADEN-WÜRTTEMBERG

(wyższy sąd administracyjny, Badenia-Wirtembergia)

P o s t a n o w i e n i e

W sprawach z zakresu prawa administracyjnego

CF

- strona skarżąca -

- strona wnosząca odwołanie -

przeciwko

Republice Federalnej Niemiec,

reprezentowanej przez Bundesminister des Innern, für Bau und Heimat
(federalnego ministra spraw wewnętrznych, budownictwa i ojczyzny),

reprezentowanego z kolei przez Leiter des Bundesamtes für Migration und
Flüchtlinge (dyrektora federalnego urzędu ds. migracji i uchodźców)

[...]

- druga strona postępowania w pierwszej instancji -

- druga strona postępowania odwoławczego -

dotyczącej udzielenia ochrony uzupełniającej i stwierdzenia krajowego zakazu
wydalenia

[...]

oraz

DN

- strona skarżąca -

- strona wnosząca odwołanie -

[...] [Or. 2]

przeciwko

Republice Federalnej Niemiec,

reprezentowanej przez Bundesminister des Innern, für Bau und Heimat
(federalnego ministra spraw wewnętrznych, budownictwa i ojczyzny),

reprezentowanego z kolei przez Leiter des Bundesamtes für Migration und
Flüchtlinge (dyrektora federalnego urzędu ds. migracji i uchodźców)

[...]

- druga strona postępowania w pierwszej instancji -

- druga strona postępowania odwoławczego -

dotyczącej udzielenia ochrony uzupełniającej i stwierdzenia krajowego zakazu
wydalenia

[...]

jedenasta izba Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (wyższego sądu administracyjnego, Badenia-Wirtembergia) [...]

w dniu 29 listopada 2019 r.

postanowiła, co następuje:

Postępowanie zostaje zawieszono.

Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostają przedłożone zgodnie z art. 267 TFUE następujące pytania:

1. Czy art. 15 lit. c) i art. 2 lit. f) dyrektywy 2011/95/UE stoją na przeszkodzie wykładni i stosowaniu przepisu prawa krajowego, zgodnie z którym poważne indywidualne zagrożenie życia lub integralności osoby cywilnej wynikające z masowej przemocy w sytuacjach konfliktu zbrojnego (w tym znaczeniu, że osoba cywilna wystawia się rzeczywiście na niebezpieczeństwo narażenia się na takie zagrożenie ze względu na sam fakt przebywania na danym obszarze) może mieć miejsce – w przypadkach, w których dana sytuacja nie dotyczy konkretnie tej osoby ze względu na elementy charakteryzujące jej sytuację osobistą – tylko wtedy, gdy stwierdzono już minimalną liczbę ofiar cywilnych (zabitych i rannych)?
2. W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze: Czy ocena istnienia zagrożenia w takim znaczeniu powinna być dokonywana w oparciu o szerokie uwzględnienie wszystkich okoliczności konkretnego przypadku? W przypadku odpowiedzi przeczącej: Jakie inne wymogi prawa Unii istnieją w odniesieniu do tej oceny? [Or. 3]

Uzasadnienie

I.

- 1 Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zostaje wydany w dwóch postępowaniach, w których skarżący podtrzymują żądanie udzielenia ochrony uzupełniającej. Dotyczy on wykładni art. 15 lit. c) w związku z art. 2 lit. f) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony, Dz.U. 2011, L 337, s. 9 (zwanej dalej „dyrektywą w sprawie kwalifikacji”), z uwzględnieniem art. 4 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”) oraz art. 3 europejskiej

Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwanej dalej „EKPC”).

- 2 Istotne w niniejszej sprawie przepisy prawa krajowego są zawarte w Asylgesetz (ustawie w sprawie azylu) w brzmieniu obwieszczenia z dnia 2 września 2008 r. (BGBl. I s. 1798), zmienionej ostatnio przez art. 45 ustawy z dnia 15 sierpnia 2019 r. (BGBl. I s. 1307) (zwanej dalej „AsylG”). Paragraf 4 ust. 1 i 3 AsylG („Ochrona uzupełniająca”), który transponuje art. 2 lit. f) i art. 15 dyrektywy w sprawie kwalifikacji, stanowi:

„(1) Cudzoziemiec jest uprawniony do ochrony uzupełniającej, jeżeli przedstawił istotne powody, aby móc uznać, że w jego kraju pochodzenia grozi mu poważna krzywda. Za poważną krzywdę uznaje się:

1. karę śmierci lub egzekucję,
2. tortury lub niehumanitarne lub poniżające traktowanie, lub karanie, lub
3. poważne indywidualne zagrożenie życia lub fizycznej integralności osoby cywilnej wynikające z masowej przemocy w sytuacjach międzynarodowych lub wewnętrznych konfliktów zbrojnych.

(2) [...]

(3) Paragrafy 3c-3e stosuje się odpowiednio. Prześladowanie, ochrona przed prześladowaniem lub uzasadniona obawa prześladowania zostają zastąpione zagrożeniem poważną krzywdą, ochroną przed poważną krzywdą lub rzeczywistym zagrożeniem poważną krzywdą; status uchodźcy zostaje zastąpiony ochroną uzupełniająca”. **[Or. 4]**

- 3 Paragraf 3e AsylG („Ochrona wewnętrzna”), który transponuje art. 8 dyrektywy w sprawie kwalifikacji, stanowi:

„(1) Statusu uchodźcy nie nadaje się cudzoziemcowi, jeśli

1. w części terytorium jego kraju pochodzenia nie zachodzi uzasadniona obawa, że będzie on prześladowany lub ma on dostęp do zdefiniowanej w § 3d ochrony przed prześladowaniem oraz
2. może on bezpiecznie i legalnie pojechać i uzyskać wstęp do tej części kraju oraz można racjonalnie oczekiwać, że może on się tam osiedlić.

(2) Oceniając, czy w części terytorium kraju pochodzenia są spełnione warunki, o których mowa w ust. 1, przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosku uwzględnia się ogólną sytuację panującą w tej części kraju oraz sytuację osobistą cudzoziemca zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/95/UE. W tym celu należy uzyskać dokładne i aktualne informacje z odpowiednich

źródeł, takich jak urząd Wysokiego komisarza Narodów Zjednoczonych ds. uchodźców i Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu”.

II.

4. Skarżący są obywatelami afgańskimi i pochodzą z prowincji Nangarhar. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (federalny urząd ds. migracji i uchodźców) odrzucił wnioski o udzielenie azylu złożone przez nich w Republice Federalnej Niemiec. Skargi wniesione do sądów administracyjnych w Karlsruhe i Freiburgu były bezskuteczne. Tutejsza izba dopuściła w części odwołania wniesione przez skarżących. W postępowaniu odwoławczym skarżący żądają jeszcze udzielenia ochrony uzupełniającej zgodnie z § 4 AsylG. Posiłkowo dochodzą ponadto prawa do stwierdzenia zakazu wydalenia, który jest oceniany na podstawie prawa krajowego i ma niższą rangę w stosunku do oceny ochrony międzynarodowej [...] [w przedmiocie dopuszczalności postępowania odwoławczego]

III.

5. Postępowania zostają zawieszane w celu zwrócenia się do Trybunału Sprawiedliwości [Or. 5] Unii Europejskiej na podstawie art. 267 TFUE o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Tutejsza izba dąży do dalszego wyjaśnienia kryteriów prawa Unii dla udzielenia ochrony uzupełniającej w przypadkach masowej przemocy wobec ludności cywilnej w związku z konfliktami. Istnieją wątpliwości co do wykładni art. 15 lit. c) w związku z art. 2 lit. f) dyrektywy w sprawie kwalifikacji, odnoszące się do warunków, w jakich istnieje poważne indywidualne zagrożenie w rozumieniu tych przepisów. Trybunał nie zajął dotychczas stanowiska w tej kwestii (1.). Wydane dotychczas orzecznictwo innych sądów jest niejednolite. Podczas gdy częściowo dokonywana jest szeroka ocena wszystkich okoliczności danego przypadku, inne rozstrzygnięcia opierają się przede wszystkim na liczbie ofiar cywilnych (2.). Odpowiedzi Trybunału mają więc znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Od nich zależy skuteczność skarg. Gdyby poważne indywidualne zagrożenie miało zależeć przede wszystkim od liczby ofiar cywilnych, skargi należałoby odrzucić w głównych żądaniach dotyczących ochrony uzupełniającej. W świetle szerokiej oceny również innych okoliczności stwarzających niebezpieczeństwo poziom przemocy panującej obecnie w prowincji Nangarhar jest tak wysoki, że skarżący, którzy nie dysponują wewnętrzną ochroną, byłiby poważnie zagrożeni ze względu na sam fakt ich przebywania w tej prowincji (3.).

1.

6. Pytania przedłożone Trybunałowi dotyczą kryteriów prawa Unii, na podstawie których należy dokonywać oceny, czy istnieje poważne indywidualne zagrożenie w rozumieniu art. 15 lit. c) w związku z art. 2 lit. f) dyrektywy w sprawie kwalifikacji. Na podstawie jego dotychczasowego orzecznictwa nie da się na nie udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Prawdą jest, że Trybunał orzekł już, iż

istnienie poważnego i zindywidualizowanego zagrożenia wynikającego z nieselektywnej przemocy w przypadku konfliktu zbrojnego w rozumieniu art. 15 lit. c) dyrektywy w sprawie kwalifikacji może wyjątkowo zostać stwierdzone, o ile dana osoba nie stanowi konkretnego celu przemocy ze względu na elementy charakteryzujące jej sytuację osobistą, jeżeli przemoc nieselektywna charakteryzująca trwający konflikt zbrojny osiągnęła poziom na tyle wysoki, że istnieją istotne podstawy, aby uznać, iż dana osoba może narazić się na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej i zindywidualizowanej krzywdy ze względu na sam fakt przebywania na danym obszarze (wyrok Trybunału z dnia 17 lutego 2009 r., Elgafaji, C-465/07). Jednakże nie wypowiedział się on w kwestii kryteriów, według których należy ustalić, czy takie ryzyko istnieje. Ustalenie i ocena okoliczności faktycznych [Or. 6] należy wprawdzie do sądów krajowych, niemniej jednak do prawa Unii należy określenie – w odniesieniu do kryterium – bliższego znaczenia hipotezy normy wymagającej wypełnienia i oceny. To samo dotyczy intensywności i zakresu koniecznych w tym względzie ustaleń faktycznych (w przedmiocie art. 4 karty zob. wyrok Trybunału z dnia 15 października 2019 r., Dorobantu, C-128/18, pkt 50 i nast., w szczególności pkt 55; oraz pkt 58 i nast., w szczególności pkt 61, 63).

7. Z art. 15 lit. c) w związku z art. 2 lit. f) dyrektywy w sprawie kwalifikacji nie wynika w sposób jednoznaczny, w jakich okolicznościach osoba cywilna, która nie jest konkretnie zagrożona w wyniku konfliktu zbrojnego, rzeczywiście wystawia się na niebezpieczeństwo narażenia się na poważne indywidualne zagrożenie ze względu na sam fakt przebywania na obszarze konfliktu. Z jednej strony wysoki poziom przemocy wymagany zgodnie z orzecznictwem Trybunału przemawia za tym, że należałoby oczekiwać, iż już w przeszłości odnotowano znaczną liczbę ofiar; byłoby to zgodne z charakterystyką takich okoliczności jako „sytuacji wyjątkowej” lub sytuacji odznaczającej się „wyjątkowością” (zob. wyrok Trybunału z dnia 17 lutego 2009 r., Elgafaji, C-465/07, pkt 37 i nast.). Z drugiej strony brzmienie i cel omawianego przepisu pozwalają na nieprzypisywanie liczbie ofiar funkcji wyłączającej, lecz na uznanie jej – kumulatywnie z innymi czynnikami – za czynnik stanowiący podstawę szerokiej oceny sytuacji. Już z punktu widzenia pojęciowego dotychczasowe ofiary nie są niezbędną przesłanką zagrożenia, lecz stanowią one wyłącznie wskazówkę pozwalającą ustalić odpowiednie fakty. Ponadto osłabiony zostałby prewencyjny charakter ochrony uzupełniającej, gdyby najpierw należało odczekać, aż rzeczywiście wystąpi największa tragedia, zanim udzieli się ochrony innym osobom cywilnym, w szczególności tym, które uniknęły śmierci jedynie przez ucieczkę i wypędzenie. Wręcz przeciwnie, okoliczność ta przemawia za dokonywaniem oceny nadzwyczajnego niebezpieczeństwa dla ludności cywilnej wynikającego z konfliktu w oparciu o wszystkie istotne w tym względzie kryteria.
8. W tym zakresie należy uwzględnić również aspekty systemowe. Wykładni art. 15 lit. c) dyrektywy w sprawie kwalifikacji jako przepisu prawa Unii należy dokonywać w sposób autonomiczny. Mimo to Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej upewnia się, czy wykładnia tego przepisu, której ma dokonać, jest zgodna z art. 3 EKPC i wydanym w tej materii orzecznictwem Europejskiego

Trybunału Praw Człowieka (wyrok Trybunału z dnia 17 lutego 2009 r., Elgafaji, C-465/07, pkt 28, 44, z odesłaniem do ETPC [Or. 7], wyrok z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie NA przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, 25904/07, pkt 115–117; w przedmiocie art. 4 karty zob. także wyrok Trybunału z dnia 15 października 2019 r., Dorobantu, C-128/18, pkt 56 i nast.). Europejski Trybunał Praw Człowieka uznaje ze swojej strony, że art. 3 EKPC i art. 15 lit. c) dyrektywy w sprawie kwalifikacji zapewniają porównywalną ochronę. W szczególności w nadzwyczajnych okolicznościach danej sytuacji, w której osoba cywilna jest narażona na niebezpieczeństwo ze względu na sam fakt przebywania na danym obszarze, mogą być spełnione wymogi obu tych przepisów (wyrok ETPC z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie Sufi i Elmi przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, 8319/07 i 11449/07, pkt 226). Jeżeli jednak przy dokonywaniu autonomicznej wykładni art. 15 lit. c) dyrektywy w sprawie kwalifikacji należy mieć na względzie, że wykładnia ta jest zgodna z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, to okoliczność ta przemawia za tym, aby w każdym razie w odniesieniu do ochrony uzupełniającej nie stawiać warunków bardziej restrykcyjnych na niekorzyść osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony niż te, które mają zastosowanie na podstawie art. 3 EKPC. Przemawia za tym również okoliczność, że wtórne prawo Unii Europejskiej należy interpretować zgodnie z prawami podstawowymi, zaś art. 4 karty ma przecież zgodnie z art. 52 ust. 3 karty to samo znaczenie i zakres co art. 3 EKPC (wyrok Trybunału z dnia 19 marca 2019 r., Jawo, C-163/17, pkt 78, 91).

9. Stosownie do art. 3 EKPC do celów weryfikacji, czy osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony w przypadku jej powrotu byłaby narażona na rzeczywiste ryzyko („real risk”), zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka należy ocenić łącznie wszystkie okoliczności danego przypadku („cumulatively”) (wyrok ETPC z dnia 23 sierpnia 2016 r. w sprawie J.K. i in. przeciwko Szwecji, 59166/12, pkt 95). Konkretnie w niniejszym kontekście Europejski Trybunał Praw Człowieka dokonał oceny intensywności konfliktu i wynikającego z niego dla osoby cywilnej rzeczywistego ryzyka narażenia się na niedozwolone traktowanie w związku z powszechną przemocą ze względu na sam fakt jej przebywania [na danym obszarze] na podstawie szerokiej oceny różnych kryteriów, których wybór uznał on za niewyczerpujący, ale za odpowiedni dla podlegającej rozpoznaniu sprawy, a mianowicie metod i taktyki prowadzenia wojny i ich rozpowszechnienia, miejscowego rozprzestrzenienia działań wojennych i wreszcie liczby zabitych, rannych i wypędzonych (wyrok ETPC z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie Sufi i Elmi przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, 8319/07 i 11449/07, pkt 241 i nast.). **[Or. 8]**

2.

10. W odróżnieniu od powyższego, zgodnie z orzecznictwem niemieckiego sądu najwyższego dotyczącym § 4 ust. 1 zdanie pierwsze i zdanie drugie pkt 3 AsylG, który transponuje art. 15 lit. c) w związku z art. 2 lit. f) dyrektywy w sprawie kwalifikacji, przyjęcie, że istnieje poważne indywidualne zagrożenie, wymaga

w przypadku osób, których dana sytuacja nie dotyczy konkretnie ze względu na elementy charakteryzujące ich sytuację osobistą, ilościowego ustalenia ryzyka zabicia lub zranienia, wyrażonego poprzez stosunek ofiar do łącznej liczby ludności na danym obszarze. Takie ilościowe ustalenie jest z jednej strony uważane za konieczny warunek formalny, bez którego całościowa analiza ocenna indywidualnego zagrożenia danej osoby ma być nieprawidłowa: „Dopiero na podstawie ilościowego ustalenia [...] jest możliwa całościowa analiza ocenna [...]” (BVerwG (federalny sąd administracyjny) [...]). Z drugiej strony przyjęcie, że istnieje indywidualne zagrożenie, wymaga, by ustalona liczba ofiar osiągnęła określone minimum. Co prawda Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny) nie wskazał tej wielkości, niemniej jednak orzekł, że prawdopodobieństwo bycia zranionym lub zabitym wynoszące „rocznie około 0,12% lub około 1:800” (wyrok BVerwG z dnia 17 listopada 2011 r., 10 C 13.10, juris pkt 7) odbiega znacznie od wymaganego minimum. Zgodnie z orzecznictwem Bundesverwaltungsgericht (federalnego sądu administracyjnego) w przypadku takiej liczby ofiar nie jest wymagane dalsze ustalanie natężenia ryzyka, ponieważ stwierdzona liczba ofiar uzasadnia jedynie ryzyko grożącej krzywdy, które jest tak daleko oddalone od progu znacznego prawdopodobieństwa, że brak (to znaczy: nieuwzględnienie innych okoliczności) może w rezultacie nie mieć znaczenia” (wyrok BVerwG z dnia 17 listopada 2011 r., 10 C 13.10, juris pkt 23). Z tej perspektywy aspekty ocenne są jedynie „elementami korekty” (Berlit, ZAR 2017, 110, 118).

11. Na podstawie tych wynikających z orzecznictwa sądu najwyższego wytycznych sądy drugiej instancji przyjmują w swoim orzecznictwie, że w każdym razie w przypadku ryzyka 1:800 „również całościowa analiza ocenna nie zmienia nic w kwestii nieistnienia przesłanek określonych w § 4 ust. 1 zdanie drugie pkt 3 AsylG” [...]. Wymóg minimalnego progu ilościowego charakteryzuje więc stosowanie art. 15 lit. c) w związku z art. 2 lit. f) dyrektywy w sprawie kwalifikacji w niemieckim porządku prawnym [...] **[Or. 9]**, [...] [odesłania do orzeczeń niemieckich wyższych sądów administracyjnych]
12. Orzecznictwo w innych państwach europejskich jest nadzwyczaj niejednolite, ponieważ są stosowane różnorodne kryteria i fakty są różnie oceniane. Austriacki Verwaltungsgerichtshof (trybunał administracyjny) opiera analizę ryzyka na całościowej ocenie możliwych niebezpieczeństw i kieruje się w tym względzie orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka [...] [odesłania do orzeczeń] Sądy Zjednoczonego Królestwa zdają się przypisywać istotne znaczenie danym ilościowym. Niezależnie od ewentualnego znaczenia kryteriów jakościowych liczba ofiar wydaje się mieć wyłączające znaczenie [...] [odesłania do orzeczeń] Względy ilościowe odgrywają dużą rolę również w orzeczeniu francuskiego Cour Nationale du Droit d’Asile (krajowego trybunału azylowego), aczkolwiek ich ocena jest tam przeciwna do oceny wcześniej wymienionych sądów [...]. [odesłanie do orzeczenia] Belgijska Conseil du Contentieux des Etrangers (rada ds. sporów cudzoziemców) ocenia wiele kryteriów poza liczbą ofiar i wypędzonych, obejmują one między innymi rodzaj, liczbę i rozmiar działań wojennych, charakter konfliktu i jego skutki dla ludności cywilnej [...] [odesłanie

do orzeczenia] Szwajcaria nie jest związana dyrektywą w sprawie kwalifikacji, niemniej jednak udziela ochrony w przypadku konkretnego ryzyka spowodowanego takimi sytuacjami jak wojna, wojna domowa oraz powszechna przemoc. W ramach dokonywanej w tym względzie oceny szwajcarski Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny) jest powściągliwy w stosunku do liczb, co do których **[Or. 10]** wiarygodności i pewności ma wątpliwości (zob. w tym względzie także postanowienie niemieckiego Bundesverfassungsgericht [federalnego trybunału konstytucyjnego] z dnia 25 kwietnia 2018 r., 2 BvR 2435/17 [...]), i oprócz tego opiera się na wielu innych czynnikach [...]. [odesłanie do orzeczenia] Wreszcie UNHCR prezentuje bardzo szerokie podejście, zgodnie z którym należy uwzględnić przykładowo również pośrednie długoterminowe skutki konfliktu, jak również powszechną ochronę praw człowieka (UNHCR, Eligibility guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Afghanistan, 30.08.2018, s.104). Również w literaturze naukowej są prezentowane podejścia dążące do oparcia oceny na szerokiej podstawie [...].

3.

13. Skarżący są osobami cywilnymi pochodzącymi z prowincji Nangarhar. Na podstawie przesłuchania skarżących przez tutejszą izbę podczas rozprawy w dniu 28 listopada 2019 r. jest bezsporne również w świetle ich indywidualnych argumentów, że ochrona uzupełniająca nie powinna zostać im udzielona już na podstawie § 4 ust. 1 zdanie drugie pkt 1 lub 2 AsylG [art. 15 lit. a) lub b) dyrektywy w sprawie kwalifikacji]. Ponadto tutejsza izba nie mogła uzyskać przekonania, że skarżący stanowią konkretny cel panującej w prowincji nieselektywnej przemocy ze względu na elementy charakteryzujące ich sytuację osobistą w rozumieniu orzecznictwa Trybunału dotyczącego art. 15 lit. c) dyrektywy w sprawie kwalifikacji (zob. wyrok Trybunału z dnia 17 lutego 2009 r., Elgafaji, C-465/07, pkt 39).
14. Według faktycznych ustaleń tutejszej izby dotyczących ogólnej sytuacji bezpieczeństwa w Afganistanie w momencie podejmowania decyzji [w sprawie wniosków skarżących] [art. 4 ust. 3 lit. a) dyrektywy w sprawie kwalifikacji] w przypadku powrotu do prowincji Nangarhar skarżący byłiby jednak narażeni na rzeczywiste ryzyko poważnego indywidualnego zagrożenia wynikające z nieselektywnej przemocy w związku z konfliktem ze względu na sam fakt przebywania na tym obszarze. Oznacza to jednak, że hipotezy tej nie wyklucza ustalona liczbowo wielkość dotychczasowych ofiar cywilnych, lecz opiera się ona na szerokiej ocenie wszystkich istotnych kryteriów. Zaliczają się do nich w szczególności ogólne skutki działań zbrojnych, liczba, przewidywalność i geograficzne rozprzestrzenienie się tych działań, jak również wynikająca stąd znaczna liczba osób wypędzonych **[Or. 11]** i ofiar cywilnych. Ustalenia te można streścić następująco:
15. W konflikcie w Afganistanie stoją naprzeciw sobie rządowe siły bezpieczeństwa i wrogie rządowi organizacje niepaństwowe. Siły obu stron są mocno

rozdrobione i, w różnym zakresie, odznaczają się korupcją, wewnętrznymi walkami o władzę, brakiem dyscypliny i przestępczością. Mają one silne powiązania z ludnością cywilną. Dotyczy to przede wszystkim talibów i tak zwanego „Państwa Islamskiego w Prowincji Khorasan” (zwanego dalej „PIPK”), które częściowo rekrutują zagranicznych bojowników, lecz w pozostałym zakresie mężczyzn z lokalnej ludności. W konflikcie biorą jednak udział, po obu stronach, również inne ugrupowania bojowe mające lokalne korzenie i dowodzone przez przywódców plemiennych, lokalnych watażków lub przestępców. W konsekwencji bojownicy i ludność cywilna ulegają w wysokim stopniu wymieszaniu.

16. Znaczne części prowincji Nangarhar nie znajdują się pod rzeczywistą kontrolą którejś ze stron konfliktu. W szczególności ani rząd afgański, ani talibowie nie są w stanie zapewnić stabilności. W prowincji silni są nie tylko talibowie. Jest ona również górską twierdzą PIPK, a ponadto aktywnych jest tam wiele innych ugrupowań terrorystycznych. Dlatego też w Nangarharze państwowe siły zbrojne koncentrują swoje operacje przeciwko powstańcom zarówno przez działania na lądzie, jak i naloty. W obu przypadkach dotknięte są miejsca wycofywania się ludności cywilnej, jak i instytucje cywilne, ponieważ powstańcy wykorzystują te miejsca. Siły państwowe powodują więc powstanie znacznej liczby ofiar cywilnych. Jednakże właśnie również w Nangarharze zwalczają się wzajemnie w szczególności talibowie, wśród których istnieją jeszcze dodatkowo konflikty wewnętrzne, oraz PIPK. Państwowe siły bezpieczeństwa nie są w stanie chronić ludności cywilnej.
17. Sytuacja bezpieczeństwa w Nangarharze jest w wysokim stopniu niestabilna również z tego względu, że prowincja ta jest również przedmiotem walk między powstańcami. Graniczy ona z wcześniejszymi terytoriami plemiennymi w Pakistanie (obecnie Federally Administered Tribal Areas). Przez otwartą granicę bojownicy po obu stronach mogą wycofać się na drugą stronę, i w ten sposób ugrupowania bojowe otrzymują posiłki. Sytuacja na granicy umożliwia przemyt towarów z i do Pakistanu. Ponadto w prowincji jest uprawiany na szeroką skalę [Or. 12] mak. Nangarhar jest czwartym regionem Afganistanu pod względem obszaru upraw oraz w 2017 r. i 2018 r. odnotował rekordowe wielkości wyprodukowanego opium. Produkcja opium jest jednym z najważniejszych źródeł dochodów ugrupowań wrogich rządowi w Nangarharze, które również z tego względu toczą między sobą spory o ten region.
18. Powstańcy krzywdzą cywilów na skalę masową. PIPK celowo szerzy terror wśród ludności cywilnej poprzez ataki na przykład na szkoły, szpitale oraz organizacje charytatywne i religijne. Również talibowie powodują ofiary cywilne. Co prawda zapowiedzieli oni, że chcą oszczędzić ludność cywilną, niemniej jednak rodzaj i sposób ich działań zbrojnych prowadzą w sposób niezaprzeczalny do nieselektywnej przemocy. Dotyczy to wszystkich powstańców. Okopują się oni w mieszkaniach i wykorzystują instytucje cywilne do swoich celów, w związku z czym są również tam zwalczani. Atakowane przez nich cele państwowe znajdują się często w centrach miejskich. Ich metody walki powodują przypadkowo szkody

poprzez to, że na przykład bomby są odpalane w zaludnionych miejscach, napadane są publicznie dostępne instytucje lub poza tym w trakcie ataków nie dokonuje się rozróżnienia na bojowników i niebojowników.

19. Ten charakter konfliktu i ten rodzaj metod walki doprowadziły do dnia dzisiejszego do nieakceptowalnych konsekwencji dla ludności cywilnej w Nangarharze. W roku 2018 naliczono tam średnio w każdym tygodniu 12,6 uwarunkowanych konfliktem incydentów związanych z powstańcami. Również w odniesieniu do roku 2019 należy odnotować wysoki poziom przemocy. Operacje sił zbrojnych, zamachy, działania zbrojne między powstańcami i związana z konfliktem przestępczość, które prowadzą do ofiar cywilnych, mają trwale wysokie natężenie. Jedynie tytułem przykładu zostają wymienieni: cywile zabici w nalotach sił zbrojnych i w wyniku samobójczych zamachów powstańców (Hisarak i Jalalabad, marzec); tysiące wypędzonych w wyniku ciężkich walk między talibami i PIPK (Szerzad i Chogiani, kwiecień); omyłkowe zabicie sześćosobowej rodziny przez afgańskie siły zbrojne (Szerzad, maj); wiele ofiar w wyniku samobójczego zamachu na orszak weselny (Patschir-o Agam, lipiec); dziesiątki ofiar cywilnych w wyniku eksplozji serii ładunków wybuchowych w dniu niepodległości Afganistanu (w całym Nangarharze, sierpień); cywile zabici przez samochody pułapki i samobójczych zamachowców (Jalalabad i Mohmand Dara, wrzesień); około 70 ofiar w wyniku błędnie kierowanego ataku drona armii amerykańskiej (Chogiani, wrzesień); w październiku zostało zdetonowanych wiele bomb w całej prowincji, między innymi zamach na meczet w Haska [Or. 13] Mina przyniósł ponad 120 ofiar cywilnych. We wrześniu 2019 r. w całej prowincji w 24 z 30 dni miały miejsce ataki zbrojne armii USA, przy czym każdego dnia następowało od jednego do 26 ataków (średnio ponad sześć ataków dziennie).
20. Przy liczbie mieszkańców wynoszącej od 1,6 do 1,8 mln osób naliczono w roku 2018 w odniesieniu do Nangarharu 1517–1815 ofiar cywilnych (zabitych i rannych). Odpowiada to 0,08–0,11% ludności lub stosunkowi 1:1190–1:880. Należy jednak odnotować również przerażająco wysoką liczbę osób wewnątrz wypędzonych. Jedną trzecią ludności Nangarharu stanowią wypędzeni i osoby powracające. W 2018 r. ponad 12 000 osób zostało wypędzonych z Nangarharu, zaś do Nangarharu ponad 11 000 osób. Liczba osób mieszkających w nieformalnych ośrodkach jest wysoka, tak samo jak koszty ponoszone przez ludność cywilną w celu zaspokajania podstawowych potrzeb. Opieka medyczna, bezpieczeństwo żywności i standardy higieny są dotknięte brakami. W roku 2019 liczba wypędzonych mogła dotychczas znacznie wzrosnąć, w szczególności w związku z walkami między powstańcami i podejmowanymi przez państwowe siły bezpieczeństwa próbami wypędzenia powstańców z niektórych części Nangarharu. I tak w marcu 2019 r. w wyniku walk w Kunarze i Nangarharze wypędzono 21 000 osób, w tym ponad połowę ludności danego okręgu. W maju w wyniku ciężkich walk między powstańcami, w które zaangażowały się następnie również oddziały państwowe, wypędzono w Szerzadzie i Chogiani ponad 56 000 osób. Na początku sierpnia 2019 r. w całym Nangarharze

wypędzono ponad 4000 osób. Tylko te wypędzenia w 2019 r. objęły dotychczas ponad 81 000 osób, a tym samym około 5% ludności Nangarharu.

21. Skarżący nie mają do dyspozycji wewnętrznej ochrony (§ 3e AsylG, art. 8 dyrektywy w sprawie kwalifikacji). Zgodnie z ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez tutejszą izbę miasta Kabul, Herat i Mazar-e Sharif co do zasady wchodzi w rachubę jako miejsca, w których wewnętrzna ochrona może rzeczywiście zostać udzielona, i to mimo poważnych trudności dla części ludności cywilnej i wątpliwej sytuacji bezpieczeństwa. Dorośli, zdolni do pracy mężczyźni bez obowiązków alimentacyjnych są w stanie zapewnić sobie minimum środków egzystencji również bez istniejącej sieci kontaktów rodzinnych i społecznościowych. Od osób ze zwiększoną podatnością na zagrożenie z reguły nie można racjonalnie oczekiwać, że się tam osiedlą [...] [Or. 14] [...] [odesłania do orzeczeń sądów niemieckich i sądów innych państw europejskich]
22. Skarżący w [jednym z] postępowa[ń] [...] jest wdowcem i w przypadku jego powrotu do Afganistanu byłby sam odpowiedzialny za swoje dziecko urodzone w 2015 r. Pozostali członkowie jego rodziny mieszkają wyłącznie w Nangarharze, nie dysponuje on siecią kontaktów w Kabulu, Heracie ani Mazar-e Sharif. Musiałby sam troszczyć się o dziecko i w warunkach panujących w Afganistanie nie mógłby zapewnić utrzymania jednocześnie sobie i dziecku. Minimum środków egzystencji nie byłoby zagwarantowane.
23. Skarżący w [innym] postępowaniu [...] pozostaje w związku małżeńskim i ma pięcioro dzieci. Nie jest ani wystarczająco pewne, że siedmioosobowa rodzina mogłaby znaleźć w trzech miastach odpowiedni lokal mieszkalny, ani też że skarżący, który przez całe życie znajdował się pod decydującym wpływem ojca, nie ma wykształcenia i ogólnie sprawia wrażenie mało zaradnego życiowo, mógłby bez pomocy i wsparcia ze strony swoich krewnych z wystarczającym prawdopodobieństwem zapewnić środki utrzymania dla swoich dzieci, swojej małżonki i samego siebie. Minimum środków egzystencji również nie byłoby zagwarantowane.

IV.

24 [...]

[...]

[kwestie proceduralne; podpisy]